

POSTANOWIENIE

28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Karol Weitz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 28 czerwca 2023 r. w Warszawie,
zażalenia M. J.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 12 lipca 2022 r., I ACa 302/19,

w sprawie z powództwa M. J.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Okręgowego w Katowicach

o zapłatę,

1) oddała zażalenie;

**2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

(PG)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 lipca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie o zapłatę z powództwa M. J. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w Katowicach, na skutek skargi kasacyjnej powoda wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 25 stycznia 2022 r., odrzucił tę skargę na podstawie art. 398⁵ § 1 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. wobec wniesienia jej z naruszeniem ustawowego terminu.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 12 lipca 2022 r. wniesionym przez powoda zarzucono naruszenie art. 398⁵ § 1 k.p.c. poprzez dokonanie wadliwej wykładni zwrotu „od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem”. W ocenie powoda, ustanowiony dla niego pełnomocnik z urzędu uchybił terminowi 14 dni, o którym mowa w art. 118 § 5 k.p.c., i w konsekwencji, przesłał z opóźnieniem sporządzoną przez siebie opinię o bezzasadności wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 25 stycznia 2022 r. W dalszej kolejności powód ustanowił pełnomocnika z wyboru, w osobie adwokata A. N., który sporządził w imieniu powoda skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu drugiej instancji, którą to skargę wniósł po terminie, to znaczy 7 lipca 2022 r. (k. 633), bowiem odpis wyroku Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, w trybie art. 124 § 3 k.p.c., został doręczony 4 maja 2022 r. (k. 587). Skutkowało to, w efekcie, wydaniem postanowienia z 12 lipca 2022 r., w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na to zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny w Katowicach trafnie ustalił, że pełnomocnik powoda z urzędu, w osobie adwokata A. G., otrzymał odpis wyroku tego Sądu z 25 stycznia 2022 r., wraz z uzasadnieniem 4 maja 2022 r., co oznacza, że termin na skuteczne wniesienie skargi kasacyjnej upłynął po dwóch miesiącach od tej daty,

tj. 4 lipca 2022 r. Skarga kasacyjna sporządzona w imieniu powoda przez ustanowionego przez niego pełnomocnika została nadana w placówce pocztowej 7 lipca 2022 r. tj. po upływie terminu przewidzianego w art. 398⁵ § 1 k.p.c. na wniesienie skargi kasacyjnej. Mając tę okoliczność na względzie Sąd Apelacyjny prawidłowo, na podstawie art. 396⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną powoda jako spóźnioną.

Wbrew stanowisku wyrażonemu w zażaleniu termin na wniesienie skargi kasacyjnej przez powoda nie upłynął w innej dacie niż przyjętej przez Sąd Apelacyjny w związku ze sporządzeniem i doręczeniem powodowi z opóźnieniem opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej sporządzonej przez ustanowionego dla powoda pełnomocnika z urzędu. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeśli pełnomocnik ustanowiony z urzędu sporządza opinię prawną o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, termin na wniesienie skargi przez pełnomocnika z wyboru strony należy liczyć od chwili doręczenia wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi z urzędu, nie zaś od chwili nadania sporządzonej przez niego opinii (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2015 r., I CZ 98/14, niepubl., z 6 września 2018 r., V CZ 58/18, niepubl., z 5 grudnia 2019 r., III CZ 43/19, niepubl., z 23 stycznia 2020 r., IV CZ 115/19, niepubl. i z 30 kwietnia 2021 r., II CZ 10/21, niepubl.). Wyjaśniono też, że niedopuszczalne jest zastosowanie *per analogiam* przepisów odnoszących się do biegu terminu zaskarżenia związanego ze złożeniem wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, po pierwsze dlatego, iż przepisy postępowania cywilnego nie przewidują innego, dodatkowego terminu na wniesienie skargi kasacyjnej. Artykuł 124 § 3 *in fine* k.p.c., określający datę doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem pełnomocnikowi z urzędu jako początek biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, dotyczy oznaczonej sytuacji procesowej i jako przepis o charakterze wyjątku nie podlega wykładni rozszerzającej. Po drugie, sytuacja strony nie zgadzającej się z opinią pełnomocnika z urzędu o braku podstaw do sporządzenia skargi kasacyjnej jest podobna do tej, gdy ze względu na sporządzenie takiej opinii z niezachowaniem zasad należytej staranności wyznaczony zostanie inny pełnomocnik z urzędu (art. 118 § 6 k.p.c.). Także w tym przypadku termin doręczenia odpisu z orzeczeniem

pierwszemu pełnomocnikowi z urzędu ma charakter wiążący (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2012 r., I CZ 59/12, niepubl.). Należy zauważyć, że Sąd Najwyższy wprawdzie dostrzega szczególne okoliczności sprawy wynikające z przekroczenia dwutygodniowego terminu sporządzenia opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej przez wyznaczonego pełnomocnika z urzędu (art. 118 § 5 k.p.c.), niemniej w realiach rozpoznawanej sprawy, wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony temu pełnomocnikowi 4 maja 2022 r. i z tym dniem rozpoczął się bieg dwumiesięcznego terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Wyznaczony przez powoda pełnomocnik z wyboru powinien więc wnieść skargę kasacyjną z uwzględnieniem daty doręczenia odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem poprzedniemu pełnomocnikowi powoda ustanowionego dla niego z urzędu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 i § 3-4, art. 99, art. 391 § 1 i art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1109) oraz przepisów § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

[f.n]